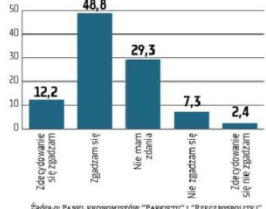
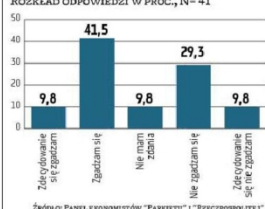

KORZYŚCI DLA KRAJÓW O WYSOKIM POZIOMIE DOCHODU Z TYTUŁU ZACHĘT 12 MLD DAWEK SZCZEPIONEK PRZECIWKO COVID-19 I PRZEKAZANIA ICH ZA DARMO KRAJOM O NISKIM I ŚREDNIM POZIOMIE DOCHODU PRZEWYŻSZYŁY KOSZTY TAKIEJ OPERACJI
ROZKŁAD ODPOWIEDZI W PROC., N=41

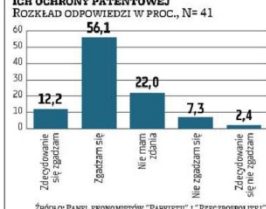
Źródło: Panel ekonomistów "Parkietu" i "Rzeczpospolitej"

BYŁO ZAGWARANTOWAĆ OSIĄGNIĘCIE W POLSCE ODPOWIEDNIA POPULACYJNEJ NA COVID-19 PRZED JESIENIĄ, RZĄD POWINIEN WPROWADZIĆ ZACHĘTY FINANSOWE DLA SZCZEPIONCZY (NP, LOTERIE LUB TRANSFERY DLA WSZYSTKICH SZCZEPIONCZY)
ROZKŁAD ODPOWIEDZI W PROC., N=41

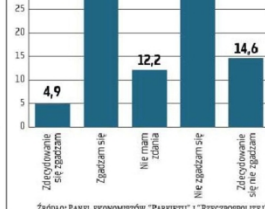
Źródło: Panel ekonomistów "Parkietu" i "Rzeczpospolitej"

KRAJE O NISKIM I ŚREDNIM POZIOMIE DOCHODU SZYBKIEJ ZDOBĘDĄ POTRZEBNĄ IM LICZBĘ SZCZEPIONEK PRZECIWKO COVID-19, JEŚLI KRAJE O WYSOKIM POZIOMIE DOCHODU ZAPŁACĄ FIRMOM FARMACEUTYCZNYM ZA WIĘKSZĄ PRODUKCJĄ I DYSTRYBUCJĄ TYCH PREPARATÓW, NIŻ JEŚLI ZGODZIĄ SIĘ NA ZNIESIENIE ICH OCHRONY PATENTOWEJ
ROZKŁAD ODPOWIEDZI W PROC., N=41

Źródło: Panel ekonomistów "Parkietu" i "Rzeczpospolitej"

NALEŻY ZNIEŚĆ OCHRONĘ PATENTOWĄ SZCZEPIONEK PRZECIWKO COVID-19
ROZKŁAD ODPOWIEDZI W PROC., N=41

Źródło: Panel ekonomistów "Parkietu" i "Rzeczpospolitej"

Zawieszenie patentów to nie jest droga do wyszczepienia świata

Panel ekonomistów > Kraje zamożne, w tym Polska, muszą zapłacić koncernom farmaceutycznym za większą produkcję i szerszą dystrybucję szczepionek przeciwko Covid-19. To lepsze rozwiązanie niż zniesienie ich ochrony patentowej.

Grzegorz Siemionczyk
grzegorz.siemionczyk@parkiet.com

Akcja szczepień przeciw Covid-19 trwa już niemal pół roku. Według portalu „Our World in Data”, w tym czasie co czwarty człowiek otrzymał co najmniej jedną dawkę szczepionki. Odsetek ludzi w pełni zaszczepionych to jednak niespełna 6 proc. W tej grupie są głównie mieszkańcy zamożnych państw. W krajach o niższym poziomie dochodu kampania szczepień przebiega zdecydowanie wolniej. Jeśli nie przyspieszy, pandemię nie uda się szybko zatrzymać. Z koronawirusem uporają się tylko kraje szeroko rozumianego Zachodu i tylko pod warunkiem, że będą mocno ograniczać możliwość przekazywania ich genów.

Jak zwiększyć dostawy wakuin do krajów uboższych? Indie i RPA apelują, aby w ramach Światowej Organizacji Handlu zniesić ochronę patentową szczepionek i innych technologii pomagających w walce z pandemią (m.in. diagnostycznych). Pomysł ten częściowo popiera administracja USA, ale też spora część naukowców w ten czy inny sposób zaangażowanych w walkę z pandemią. W Polsce list otwarty w sprawie uczynienia szczepionek „dobrem wspólnym ludzkości” opublikowało zarówno środowisko medyczne, jak i grupa ekonomistów. W tym drugim środowisku, jak sugerują wyniki naszej sondy, proponują ta majdnak więcej przeciwników niż zwolenników. Z tego, że „należy znieść ochronę patentową szczepionek przeciwko Covid-19”, nie zgodziło się 20 spośród 41 ekonomistów (49 proc.), którzy wzięli udział w siodmym rundzie panelu eksperckiego „Parkietu” i „Rzeczpospolitej”. Zgodziło się z nią 16 badanych (40 proc.).

Globalne rozwiązanie

„Samo zniesienie ochrony patentowej szczepionek przeciw Covid-19 nie zwiększy w krótkim okresie ich dostępności dla krajów rozwijających się, a w dłuższym okresie może przyczynić się do niższych wy-

datków na badania i rozwój i mniejszej liczby nowych szczepionek na rynku. By wyprodukować szczepionkę potrzeba często nie tylko informacji opisanych w dokumentacji patentowej, ale również tzw. know-how (czyli wiedzy nieskodyfikowanej) oraz dostępu do innych nieopatentowanych technologii. Potrzebne są również specjalistyczne materiały i surowce, np. szczepionka Pfizer’a wymaga ich 280 od producentów z 19 krajów” – tłumaczy prof. Beata Javorcik z Uniwersytetu Oksfordzkiego, główna ekonomistka Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju.

Argumentem, który najczęściej wysuwają zwolennicy zniesienia ochrony patentowej szczepionek, jest to, że preparaty te pojawiły się tak szybko po wybuchu pandemii tylko dzięki temu, że badania były współfinansowane przez sektor publiczny. Nawet oni przyznają jednak często, że ochrona praw własności intelektualnej koncernów farmaceutycznych nie jest obecnie istotnym ograniczeniem dla podaży szczepionek. W rezultacie wielu z nich uważa, że „kraje o niskim i średnim poziomie dochodu (per capita) szybciej zdobędą potrzebną im liczbę szczepionek przeciwko Covid-19, jeśli kraje o wysokim poziomie dochodu zapłacą firmom farmaceutycznym za większą produkcję i dystrybucję tych preparatów, niż jeśli zgodzą się na zniesienie ich ochrony patentowej”. Z taką tezę zgodziło się aż 68 proc. uczestników tej rundy naszego panelu ekonomistów. Przeciwnym zdania było niespełna 10 proc. „To rozwiązanie będzie bardziej skuteczne, niż zniesienie ochrony patentowej i bezpośrednia pomoc finansowa krajom zagrożonym. Zniesienie ochrony patentowej będzie miało niszczące skutki na przyszłość. Zniwelujemy motywację do podejmowania badań naukowych i wdrożeniowych

DR HAB. JOANNA WOLSZCZAK-DERLACZ
prof. Politechniki Gdańskiej

„Nie wydaje mi się, żeby zniesienie ochrony patentowej szczepionek przeciwko Covid-19 zwiększyło ich podaż lub obniżyło ich cenę, przynajmniej w krótkim okresie. Produkcja szczepionek wymaga całej infrastruktury potrzebnej do produkcji i dystrybucji”.

PROF. DR HAB. MARIAN GORYNIA
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

„Tworzenie enklaw dobrobytu i bezpieczeństwa zdrowotnego na długą metę jest szkodliwe ekonomicznie, a nawet niebezpieczne politycznie dla krajów bogatych. Nierówność szczepionkowa to skrajny przejaw nierówności w skali globalnej, a konsekwencje jej pogłębiania per saldo będą negatywne dla całej ludzkości”.

DR DOROTA SKALA
Uniwersytet Szczeciński

„Zachęty finansowe są najlepszym sposobem zachęcenia większej części populacji do szczepień. Koszty zachęt finansowych są prawdopodobnie niższe niż koszty kolejnej fali wirusa”.

w medycynie i epidemiologii. Natomiast bezpośrednia pomoc finansowa jest często skorodowana korupcją i nieefektywną dystrybucją” – przekonuje prof. dr hab. Wojciech Charemski z Akademii Finansów i Biznesu Vistula. Szeroką akceptacją uczestników naszego panelu ekonomistów cieszy się również teza, że „korzyści dla krajów o wysokim poziomie dochodu (w tym krajów UE) z tytułu zakupu 12 mld dawek szczepionek przeciwko Covid-19 i przekazania ich za darmo krajom o niskim i średnim poziomie dochodu

przewyższyłyby koszty takiej operacji”. Zgodziło się z nią (w tym zdecydowanie) 61 proc. ankietowanych przez nas naukowców, a przeciwnego zdania było niespełna 10 proc. „Im więcej przypadków Covid-19 na świecie, tym większa szansa na powstanie nowych mutacji, które mogą być odporne na obecne szczepionki. Kraje bogate nie są więc w stanie zabezpieczyć się przed Covid-19 bez zabezpieczenia krajów biedniejszych. Albo wszyscy na świecie będą umierali od Covid-19, albo nikt z nas nie będzie bezpieczny.

Ekonomia w wielu odcieniach

Wbrew pozorom w ekonomii niewiele pytań ma jednoznaczne odpowiedzi. Celem panelu ekonomistów „Parkietu” i „Rzeczpospolitej”, który zainaugurowaliśmy niemal rok temu, jest pokazanie pełnego spektrum opinii na tematy ważne dla rozwoju polskiej gospodarki oraz sprawdzenie, jakie kwestie wątpliwości nie budzą. Do udziału w tym przedsięwzięciu zaprosiliśmy ponad 50 wybitnych polskich ekonomistów z różnych pokoleń i ośrodków akademickich (także zagranicznych) oraz o różnorodnych zainteresowaniach naukowych. Te grupę ekspertów, która wciąż się powiększa, regularnie prosimy o opinie i komentarze dotyczące aktualnych zagadnień z zakresu szeroko rozumianej polityki gospodarczej. Takie badania opinii ekonomistów pozwalają na recenzowanie bez uprzedzeń wszelkich pomysłów, które pojawiają się w debacie publicznej, i wysuwanie nowych. Stanowią też swego rodzaju forum wymiany idei.

Nasz panel ekonomistów wzorowany jest na przedsięwzięciu, które z powodzeniem od 2011 r. realizuje Inicjatywa na rzecz Globalnych Rynków przy Booth School of Business (część Uniwersytetu Chicagowskiego), badająca opinie ekspertów z USA i Europy. ©

Piotr Lewandowski, prezes Instytutu Badań Strukturalnych. Co ciekawe, dwie przywołane wyżej tezy nie zyskały wśród polskich ekonomistów aż takiej akceptacji, jak wśród ekonomistów amerykańskich. W badaniu przeprowadzonym przez Inicjatywę na rzecz Globalnych Rynków zgodziło się z nimi 79 proc. ekspertów.

Nagrody dla szczepionych

Uczestników naszego panelu zapytaliśmy również o to, czy dostrzegają potrzebę wprowadzenia w Polsce zachęt finansowych dla szczepionych przeciw Covid-19, aby przyspieszyć proces budowania odporności populacyjnej. Zanim nasze badanie dobiegło końca, rząd zapowiedział, że uruchomi loterię z nagrodami dla osób, które się szczepią (lub już to zrobiły). Ekonomisci w większości ten pomysł popierają, ale grono przeciwników też jest spore. Z tego, że „rząd powinien wprowadzić zachęty finansowe dla szczepionych (np. loterię lub transfery dla wszystkich szczepionych)”, zgodziło się 51 proc. ankietowanych, a nie zgodziło się 39 proc. Przy tym ekonomistów, którzy zdecydowanie opowiadają się za takim motywowaniem ludności do szczepień, jest tyle samo (9,8 proc.) co ekonomistów, którzy są temu zdecydowanie przeciwni. „Nie ma naukowego uzasadnienia dla takiej polityki. Dodatkowo może ona mieć negatywne skutki w przyszłości, gdy ludzie nie będą się szczepić w oczekiwaniu na podobne rozwiązanie, podczas gdy w okresie pandemii czas zaszczepienia odgrywa ogromną rolę” – zauważa dr hab. Karolina Szafrzyńska, profesor na Uniwersytecie Warszawskim. ©

PARKIET

JAKA POWINNA BYĆ ROLA NBP?

Ekonomistów pytalismy o cele polityki pieniężnej.

„Modyfikacja celu NBP byłaby niefortunna” 6 kwietnia 2021 r.

www.parkiet.com